

Рисунок – Загальна кількість харчових добавок в складі дослідженого морозива, а також харчових добавок які мають шкідливу дію або підозрілі

Отже як найбільш нешкідливий продукт залишається плодово-ягідне морозиво, «Вінтер». Але, якщо зауважити усю інформацію, отриману раніше, то можна зробити висновок, що слід дуже обережно ставитися до споживання таких ласощів як морозиво, особливо що стосується дитячої частини населення.

ВІДХОДИ УПАКОВКИ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

*Доповідач – Манасарян А.Б., ст.,
 Науковий керівник – Пилип'юк В.В., доц., к.геогр.н.,
 Одеський державний екологічний університет, Україна
 vks26@ua.fm*

Стрімкі зміни нормативно-правової бази з питань відходів в Україні, які відбуваються внаслідок підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (вересень 2014 р.) зумовили перехід на нову стратегію управління відходами на

основі європейського досвіду. У 2017 р. прийнята Національна Стратегія управління відходами в Україні до 2030 р. (далі – Національна стратегія (2017)), в якій відходи упаковки розглянуті окремо як специфічні види відходів. Зазначається, що внаслідок не ефективного поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ) втрачається ресурсний потенціал таких відходів і вони стають джерелом забруднення і засмічення довкілля. В завданнях Національної Стратегії (2017) вказані обов'язкові до виконання виробниками та імпортерами норм підготовки для повторного використання та перероблення відходів упаковки, зокрема, має перероблятися 60-65% відходів упаковки із зазначенням глибини переробки по окремих видах відходів упаковки. Відповідно до Національної Стратегії (2017), розглядаються такі види упаковки: скляна, пластикова, паперова і картонна, металева, дерев'яна. В Стратегії також зазначається необхідність розробки нормативно-правової бази з питань відходів упаковки на основі Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 р. «Про упаковку та відходи упаковки».

В лютому 2020 р. представлений для громадського обговорення проект Закону України «Про упаковку та відходи упаковки», відповідно до якого відходи упаковки у складі побутових відходів – відходи, які утворюються у домогосподарствах, а також відходи, що є схожими за своїм походженням і кількістю на відходи від домогосподарств, і утворюються в комерційних, промислових, державних установах та інших закладах. Проте це не перша спроба прийняття такого законопроєкту: є розроблені проєкти 2010 та 2016 рр.

Серед законодавчих ініціатив, покликаних зменшити кількість відходів, зокрема, упаковки, є Проєкт Закону про обмеження обігу пластикових пакетів на території України. Зокрема, проєктом передбачається заборона на використання в об'єктах роздрібно́ї торгівлі та ресторанного господарства пакетів товщиною до 50 мкм та оксорозкладних пакетів з 1 січня 2022 р. На думку авторів закону, це має зменшити кількість пакетів та стимулювати виробництво пакетів, як біорозкладаються.

Запровадження системи управління відходами упаковки в загальну систему управління відходами в Україні необхідна з огляду на два фактора: 1) вміст відходів упаковки у загальній масі ТПВ (10-20%) та його прогнозоване зростання; 2) ресурсна цінність таких відходів, що визначається наявною інфраструктурою з переробки та дефіцитом сировини. Наприклад, за даними А. Таранцевої підраховуємо, що підприємства з переробки вторинних полімерів завантажені на 5% від виробничої потужності, паперові комбінати – на 54%, склопереробні заводи – на 51%, підприємства з переробки ПЕТ – на 65%. Система управління відходами упаковки має передбачати: збір, переробку та утилізацію таких відходів.

Основною причиною невикористання ресурсного потенціалу відходів упаковки є вкрай низький ступінь відбору із загального потоку ТПВ, коли переробляється біля 10-14% відходів упаковки (А. Таранцева). Основним принципом запровадження ефективної системи збору таких відходів має стати

принцип розширеної відповідальності виробника (РВВ), за яким виробник несе відповідальність за збирання, перероблення та утилізацію упаковки своєї продукції.

Створення в Україні системи роздільного збирання таких відходів є основою для подальших дій. Відповідно до методики роздільного збирання побутових відходів (затверджена Наказом Мінрегіонбуду № 133 від 01.08.2011), можливе виокремлення загального потоку вторинної сировини або їх груп (полімерні відходи). В тому чи іншому випадку необхідне подальше сортування на сміттесортувальних лініях або заводах, або відсортування певних видів матеріалів з відібраної групи відходів. Інший підхід до сортування (Концепція поводження з ТМВ, розроблена в ОДЕКУ) також дозволяє отримати потік вторинної сировини для подальшого відсортування на спеціальних об'єктах з поводження з відходами. З позицій можливості вилучення відходів упаковки роздільне збирання або диференціація потоків дозволяють ефективно вилучити та отримати у незабрудненому органічними відходами виді широкий асортимент відходів упаковки. Ключовим моментом двох систем організації сортування є виділення «сухої» фракції. А це дозволяє залишок від сортування розглядати як ресурс (висококалорійна фракція) для виробництва альтернативного палива.

Зазначимо, що не всі відходи упаковки підлягають переробці. Найбільш популярними видами вторинної сировини в Україні є пляшки – ПЕТ-пляшка, скляна (із зазначенням конкретного виробника) та алюмінієва. Але й тут переробці підлягають не усі пляшки, наприклад, забруднені харчовими продуктами або з етикеткою на всю пляшку. Популярною вторинною сировиною також є РР-пляшки від побутової хімії. Решта відходів упаковки, яка не переробляється з технологічних або економічних міркувань, може розглядатися як висококалорійна фракція для виробництва RDF та SRF палива.

Отже, система поводження з відходами упаковки є неодмінною складовою системи управління ТМВ на національному і регіональному рівнях, має бути врахованою при розробці регіональних та місцевих планів управління відходами. Відходи упаковки є різноманітними за складом, але відносяться до ВМР першої черги, для яких працюють об'єкти з переробки та впроваджені елементи відбору з ТПВ. За умов правильної організації роздільного збирання залишок від сортування може розглядатися як висококалорійна фракція для виробництва альтернативного палива.